

गलातीयाला वोतुप तेपा कितुपतिवाला पावलकी टिवु यिकी

दी थेपकी कोर्ला

येशूकी कोर्ला लेन ल्यामु ख्याप्ताक कितुप छल्सिमा यहूदी मिन्दुप मीतिवी ती लेन ल्यामुला तेपा क्यासुड। ती ज्युक्ला तिवी वुतुङ्की ख्रीष्टियान च्युङ्गुपला मोशाकी ठिम तेन गोक्री ताड, मोगोवी सिनी टिवा क्यासुड। तमा पावलकी तिवाला ती ठिम ति तेन मोगोवी सिनी सिक्क्यासुड, च्यिलासिसिन ख्रीष्ट नेसुर थोपुप मिजी रम्बु ति तेपा यिन। तमा तेपा नेसुर राड तेरी मीतिवा कोन्छ्योककी दोङ्ला टेङ्बु च्युङ्गिगवी सिनी सिक्क्यासुड। यिने एशियाला वोतुप गलाती सिरुप रोमी लुङ्बाला वोतुप चर्चतिवाला ललाइ मीतिवा पावलकी तेन्दोकला लानी मोशाकी ठिमला मातेन्सिन सु साड कोन्छ्योककी दोङ्ला टेङ्बु च्युड मुथुपी सिनी ख्याप्ताक क्यानोक।

तुका लेन मेटेङ्बु ख्याप्ताक कितुपतिवी लुवु गलातीतिवा तेपा टेङ्बुला लोकनी वुड ज्यितुपला पावलकी दी यिकी ति टिवु यिन। तीकी दी यिकीला खोरुड ख्रीष्टकी लोमा यिन्दुप ताड खोरुडला ख्रीष्टकी लोमाकी ओङ्ज्येन वोतुप ति हाक्कोवा क्यानी सिक्क्या वे। तमा खोरुड लोमा च्युङ्गुप ति कोन्छ्योककी कताड नङ्गुप यिन। तमा चुका जम्बुलिङकी ओङ्ज्येन नेमा साड च्युङ्गुप मिन, यिने खोरो ख्याप्ताक क्यावु ति खक्छ्येवुला यहूदी मिन्दुपतिवी थोक्ला यिन सिनी सिक्क्या वे। येलुड तेपा क्यानी तिराड मी ति कोन्छ्योककी दोङ्ला टेङ्बु च्युङ्गिगवी सिनी तीकी सिक्क्या वे। तिङ्मी लोप्च्येनतिवाला ल्हासिन पावलकी ख्रीष्टियानकी किताड नालु ति ख्रीष्टला तेपा क्यासिमा वुङ्गुप ड्यिङ्ज्ये नेसुर राड छ्या देन्गिवी सिनी सिक्क्या वे।

मुला राड वोतुप लोप्ज्येनतिवा

- पावलकी डोशी १:१-१०
- पावलला लोमा छयेकी ओङ्ज्येन वोतुप १:११-२:२१
- कोन्छ्योककी च्यम्बा वोतुप लेन ल्यामु ३:१-४:३१
- ख्रीष्टियानकी थर्वा ताड ठिलेन ५:१-६:१०
- यिकी टिनी सिन्दा क्यावु ६:११-१८

पावलकी टसी देलेक

१ १-२ टसी देलेक! दी यिकी ति ड पावल ताड डे मुला वोतुप तेपा कितुपतिवा तेरी नेसुर गलातियाला वोतुप चर्चतिवाला टिवु यिनो। ड लोमा छ्ये च्युङ्गुप ति मीतिवी नेसुर मिन, मीकी ओड नेसुर साड मिन, यिने येशू ख्रीष्ट ताड खोला टुङ्गुप ने डोसु लोङ्गुप पपा कोन्छ्योककी पेन नङ्गुप यिन। ३ दाक्पी पपा कोन्छ्योक ताड चोवो येशू ख्रीष्टकी ख्यिराडला कटिन ताड लोदिमु नङ्गुशी। ४ येशू ख्रीष्ट ति दाक्पी पपा कोन्छ्योककी नोवा नेसुर दी दुक्टाकी क्येङ्गुप जम्बुलिङ ने दाक्पुला थर्वा नङ्गुपला दाक्पी दिक्पी थोकला टुङ्सुड। ५ तुक कयानी कोन्छ्योकला नरीकी नरी मोवा वुङ्गुशी। आमिन।

लेन ल्यामु ति ख्रीष्टकी तिराड यिन

६ ख्रीष्टकी कटिन नेमा ख्यिराडला कताड नङ्गुप कोन्छ्योकला ख्यिरा दुका टिम्बु क्युर्नी यम्बा लेन ल्यामुकी थाकाला युक्कुप थोङ्गुनी डला छासे हलेवा लानी वे। ७ चोवो येशू ख्रीष्टकी लेन ल्यामु मिसिन चुका ति साड टेङ्गु मे, यिने मी ललाङ्की यम्बा लेन ल्यामु शेनी ती लेन ल्यामुला क्योसुड। ८ यिने ड्यिरा ख्याप्टाक क्यावु लेन ल्यामु सिनाड यम्बा लेन ति ड्यिराड याङ्ना देवाच्येनकी लेन क्योलुप थु सी ख्याप्टाक क्यासिनाड तीला पचर्या

फोकिवी। ९ दी ताम्डे ति डे गोमाला साड सिक्कायी, यिने तन्दा साड सिरिन। सी साड ख्यिरा सेमला लावु लेन ल्यामु सिनाड यम्बा लेन ल्यामु ख्यिराडला ख्याप्टाक किवी सिसिन तीला पचर्या फोकिवी।

१० त डे सिक्कावु ताम्डे ति मीला गा लोङ्गुपला यिनाड की, कोन्छ्योकला गा लोङ्गुपला यिन? याङ्ना ड मीतिवा नेसुर ताङ्गेन छोलुपला यिन? डे तरोड साड मीतिवा नेसुर ताङ्गेन छोलुप लाका क्यासुड सिसिन ड ख्रीष्टला शब्ज्यी कितुप लावा मिन।

पावलला कोन्छ्योककी कतङ्गुप

११ अच्युनुपतिवा डे ख्यिराडला ख्याप्टाक क्यावु लेन ल्यामु ति मी जोवु मिन सिनी ख्यिराडला हाक्को ज्यितुप डला नो वे। १२ च्यिलासिसिन ती ति मी डला सिक्कावु मिन, मी लापुप साड मिन, यिने चोवो येशू ख्रीष्टकी डला ज्यल्का नेसुर नङ्गुप यिन।

१३ गोमाला ड यहूदी छ्योला तेन्दुप पेला येशूला तेपा कितुपतिवाला छेटाड दुङल तेरुप मी यिन सिरुप ति ख्यिरा थोनी राड वे। १४ ती पेला ड ताड दुरिम वोतुप यहूदी मी बडी नाड ने ड ति यहूदी छ्योला तेन्दुप खामु वोतुप मी यिन। तमा पगावा हङ्गावी तेन्दुप लुक्सु तेरी डार छ्येवु कयानी तेन्दुप मी साड यिन। १५ यिने ड क्येप सिनाड गोमाला के कोन्छ्योककी डला पेनी

खोकी कटिनला कताड नङ्नी १६ खोरे सेवुकी कोर्ला लेन ल्यामु माथोवु मीतिवी पर्ला पङ्बु तेरुपला खोकी डला खोरे सेवुला डो शे ज्यितुप गा लानोक। ती पेला डे मी सुला साड ती ताम्डे सी माक्या। १७ तमा ड सिनाड गोमी लोमा छ्येतिवाला ठेतुपला यरूशलेम मागल्नी शाक्येक अरब लुङ्बाला गल्नी तेसुर चेयी ज्युकला दमस्कसला लोकिन।

१८ तेसुर लो सुम ज्युकला ड पत्रुसला ठेतुपला यरूशलेमला गल्नी ते तीकी मुला डियमा च्येडा सेक देतिन। १९ यिने ते डे चोवो येशूकी नुप याकूबला मिसिन यम्बा लोमा छ्ये सुला साड माठे। २० दी डे ख्यिरा थोक्ला टिवु ताम्डे ति तेरी कोन्छ्योककी थोङ्दाडला टेङ्बु वे। २१ ती ज्युकला ड सिरिया ताड किलिकिया लुङ्बाला गलिन। २२ ती पेला सेक ते यहूदियाला वोतुप चर्चकी मीतिवी डला डो माशेनोक। २३ तिवी “तोङ्ला दाकपुला दुक्पा तेरुप मी ति तन्दा ना तोङ्गुप छोलुप ती सुड राड ख्याप्टाक किनोक।” सिरुप ति थोनोक। २४ ते तिवी डे मिजी फोवु थोङ्नी कोन्छ्योकला सोवा तेक्मुड।

लोमा छ्येतिवी पावलला गासो शुवु

२ लो च्युप्ज्यी तिङ्ला बारनाबास ताड तीतसला टिनी ड येल्नुड यरूशलेम गलिन। ३ कोन्छ्योककी ते ग्युक सिनी छ्या तेन्दुप तप्की ड ते गल्नी यहूदी मिन्दुप मिरिक यम्बाला

ख्याप्टाक क्यावु लेन ल्यामुकी कोर्ला ते वोतुप चर्चकी गोमा कितुप मी छ्येतिवी मुला दासा कुतुकला देनी ताम्डे क्यायिन। तुक क्यावु ति डे क्यावु गोमी लाका ताड तिङ्ला कितुप लाका तेरी तेर्मे मोडोशी सिनी नो क्यावु तप्की यिन। ३ यिने डे मुला वोतुप तीतस ति ग्रीककी मी यिन्सिनाड तीला सी साड यहूदीतिवी च्येतुप लुकसु कि राड गोकिवी सिनी माक्या। ४ च्यिलासिसिन मेटेङ्बु शेतुप अच्युनुपतिवी दाकपुला च्येतुप लुकसु कि गोकिवी सिनी सिक्पासुड। तुक क्यावु तेन्दोक ति तिवी दाकपु ख्रीष्टला तेपा क्यानी रङ्ज्येन थोपुपतिवाला खोरो योक्पु जोपला यिन। ५ तुक क्यानी ख्यिराड नरी ख्रीष्टकी टेङ्बु वोतुप लेन ल्यामुला देशी सिनी तिवी सिक्पावु ताम्डेला उकुर च्यिक साड डियरा माङ्येन।

६ मी छ्ये यिन सिरुप मीतिवी डे ताम्डे काड साड मापो। तिवा छ्ये वोसिनाड डे थोक्ला काड साड मिन। च्यिलासिसिन कोन्छ्योककी मीला ल्हानी मिन, मी सेम ल्हानी ठिम क्या नङ्गिगी। ७ यिने पत्रुसला यहूदीतिवी पर्ला लेन ल्यामु ख्याप्टाक कितुपला पेतुप दोके डला ति कोन्छ्योककी यहूदी मिन्दुप मिरिक यम्बाकी मीतिवी पर्ला लेन ल्यामु ख्याप्टाक कितुपला तङ्गुप ति तिवी हाक्कोसुड। ८ च्यिलासिसिन कोन्छ्योककी पत्रुसला यहूदीतिवी पर्ला लेन ल्यामु

ख्याप्टाक कितुपला लोमा छये जो नङ्गुप दोके डला ति यहूदी मिन्दुप मिरिक यम्बाकी मीतिवी पर्ला लेन ल्यामु ख्याप्टाक कितुपला लोमा छये जोनी ताङ्सुड। ६तुक क्यानी ते चर्चकी खक्छ्येवु याकूब ताङ पत्रुस ताङ यूहन्नातिवी कोन्छ्योककी डला कटिन नङ्गुप थोङ्नी ड ताङ बारनाबासला मुला थिन्नी लाका कितुप सिनी सिक्यासुड। तमा डियराड ति यहूदी मिन्दुप मिरिक यम्बाकी मीतिवी पर्ला, तिवा ति च्येतुप लुकसु क्यावु यहूदीतिवी पर्ला लाका कितुपला ताम्डे डिकसुड। १०ते तिवी डियराडला पेराङ्बुतिवाला दाल्जा किटे की सिनी टोङ्गु बिन्सुड, ती लाका ति डला साड कितुप गा वोतुप्जा।

पावलकी पत्रुसला डोप्सुर ग्यपुप

११यिने पत्रुस[†] एन्टिओखियाला वावु पेला डे तीला मी तेरीकी पर्ला डोप्सुर ग्यपिन, च्यिलासिसिन तीकी क्येन फोकुप लाका क्यानोक। १२ते याकूबकी तङ्गुप यहूदी दाल्जातिवा वुङ्गुप गोमाला पत्रुस ति यहूदी मिन्दुप मिरिक यम्बाकी मीतिवी मुला देनी साप थुङ्गुप क्यानोक। यिने तिवा ते वासिमा तीकी तिवी मुला साप थुङ्गुप क्युर ज्याक्नी गाल्सुड। च्यिलासिसिन ती ति यहूदी च्येतुप लुकसु तेन्दुपतिवी

मुला ज्यिवा किनोक। १३तमा ते यम्बा यहूदीतिवी साड पत्रुसकी दोके खोनक्पु लाकाला तिङ्यासुड। तुक राड क्यानी बारनाबासकी साड तिवी दोके लुमु सेसुड। १४तिवा कोन्छ्योककी सुड टेङ्बुला मायुकुप थोङ्सिमा डे पत्रुसला मी तेरीकी पर्ला “ख्युरुड यहूदी गिपाकी मी यिन्सिनाड यहूदी मिन्दुप मिरिक यम्बाकी मी दोके च्येर्पा किसिन चुक क्यानी मिरिक यम्बाला यहूदी दोके च्येर्पा कि गोकिवी सिनी सि थुप्किवी?” सिनी सिक्यायी।

तेपा क्यानी थरुपकी कोर्ला

१५दाक्पु ति यहूदी गिपाला राड क्येवु यिन, यहूदी मिन्दुप मिरिक यम्बा दोके दिक्छेन मिन। १६दाक्पु ति मोशाकी ठिमला वोतुप लाकातिवा क्यानी टेङ्बु च्युङ्गुप मिन, येशू ख्रीष्टला तेपा क्यासिमा टेङ्बु च्युङ्गुप यिन सिनी हाक्कोकिवी। तुक क्यानी मोशाकी ठिमला वोतुप लाकातिवा क्यानी टेङ्बु च्युङ्गुप मिन, यिने ख्रीष्टला तेपा क्यासिमा टेङ्बु च्युङ्गुप तप्की दाक्पु यहूदी साड येशू ख्रीष्टला तेपा किवी। च्यिलासिसिन मोशाकी ठिमला वोतुप लाकातिवा क्यानी सु साड टेङ्बु च्युड मुथुपी। १७दाक्पु ख्रीष्टला तेपा क्यानी टेङ्बु च्युङ्गुप छोलुप पेला मोशाकी ठिम मातेन्सुड

सिसिन दिक्पा कितुप मीतिवा यिन। काड ती दिक्पा ति येशू ख्रीष्टकी जो नङ्गुप यिन रो? मिन! ^{१८}यिने डे क्युर्नी ज्यकुप मोशाकी ठिमकी लाकातिवा येलुड क्यासुड सिसिन ड ति क्येन फोकुप मी दोके च्युङ्गिगवी। ^{१९}कोन्छ्योककी थोक्ला ड सेन्बु लु थुप्शी सिनी ठिमकी थोक्ला ड शिनी वे। ^{२०}ड ख्रीष्ट ताड मुला ग्यङ्गिशड लोला कलुप यिन। तुक क्यानी तन्दा डे क्योङ्गुप मिजी ति डे ति मिन, ख्रीष्टकी ति यिन। दी मिजी ति डला ड्यङ्गुज्ये क्यानी खोरे मिजी साड डे थोक्ला नङ्गुप कोन्छ्योककी सेवुला तेपा क्यानी क्योङ्गिगवी। ^{२१}त ड कोन्छ्योककी नङ्गुप कटिनला तेमें जो मुथुपी। चियलासिसिन मोशाकी ठिमकी लाकाकी दाक्पुला टेङ्बु जो थुप्सिन ख्रीष्ट टुङ्गुप ति तेमें डिवी।

मोशाकी ठिम याङ्ना तेपा

३ ओ गलातीकी मी अम्बारङ्गिशडतिवा, ख्यिराडला सी लुसुड? येशू ख्रीष्ट ग्यङ्गिशडला कलुप ति ख्यिरा मिककी राड थोङ्गुप मिन? ^२ड ख्यिराडला ताम्डे यी टेयिन। ती ति काड यिन सिसिन, ख्यिरा कोन्छ्योककी थु चाङ्मा ति मोशाकी ठिमकी लाका क्यानी थोपुप यिन की, कोन्छ्योककी सुडला तेपा

क्यानी थोपुप यिन? ^३ख्यिरा ख्यिराड दुका अम्बारङ्गिशड कितुप नोकिवी? ख्यिरा गोमाला खोकी थु चाङ्मा नेसुर मिजी सम्बा थोपुप गो चुसुड, यिने तन्दा रङ्गी लाका ल्यामु क्यानी ती मिजी थोपुप छोलिन वे। ^४काड गोमाला ख्यिरा छेटाड दुडल खुरुप ति तेमें गल रो? वुतुड के तेमेंला गाल्सुड रो? ^५दी ख्यिरा मिजीला वोतुप खोकी थु चाङ्माकी लाका ताड हलेवु लाका ति ख्यिरा मोशाकी ठिमला तेन्नी थोपुप यिन की, येशू ख्रीष्टकी लेन ल्यामुला थोनी तेपा क्यानी थोपुप यिन?

^६अब्राहामकी मिजीला ल्हो, तीकी कोन्छ्योकला तेपा क्यावु तप्की तीला खोकी टेङ्बु वोतुप मी यिन सिनी सेमला लावु यिन। ^{*} ^७तुक क्यानी सी खोला तेपा किवे, तिवा तेरी अब्राहामकी गिपातिवा यिन सिनी हाक्को गोकिवी। ^८खोकी सुडला खोरे राड यहूदी मिन्दुप मिरिक यम्बाकी मीतिवाला तिवी क्यावु तेपा नेसुर टेङ्बु च्युङ्गुप ति गोमाला के हाक्कोसिमा “ख्युरुड नेसुर राड तेरी गिपातिवाला मोलाम थोप्किवी।” सिनी अब्राहामला गोमाला के सुङ्नी वे। ^{*} ^९तुक क्यानी खोकी अब्राहामला मोलाम नङ्गुप दोके तेपा कितुपतिवा तेरीला साड अब्राहाम ताड मुला राड मोलाम नङ्गिगवी।

१० तमा मोशाकी ठिमला तिराड तेन्नी टेड्बु च्युङ्गुप छोलुपतिवा तेरीला पचर्या फोकिवी। च्यिलासिसिन कोन्छ्योककी सुडला दुक सिनी टि वे, “मोशाकी ठिमला वोतुप क तेरीला नरी मेङ्ग्येन्दुप मीतिवाला पचर्या फोकिवी।” * ११ दी तेरी ल्हानी काड हाक्कोकिवी सिसिन, कोन्छ्योककी थोङ्दाडला मीतिवा सु साड ठिमला तेन्नी टेड्बु च्युङ्गुप मुथुपी, च्यिलासिसिन “टेड्बु ति तेपा क्यानी तिराड च्युङ्गुप थुक्किवी।” सिनी सुडला टि वे। * १२ यिने मोशाकी ठिम तेन्दुप ति तेपा कितुप नेसुर वुङ्गुप मिन। बोरु कोन्छ्योककी सुडला दुक सुङ्गी वे, “मोशाकी ठिमला वोतुप क तेरी तेन्दुप मीतिवा टेड्बु च्युङ्गुप थुक्किवी।” * १३ ख्रीष्टकी ग्यङ्गिङ्गुप कलनी दाक्पी थोक्ला पचर्या खुर्नी दाक्पुला मोशाकी ठिम तेरी मातेन्नी वुङ्गुप पचर्या ने ज्होक्सुड। च्यिलासिसिन ग्यङ्गिङ्गुप कलुप ति तेरी पचर्या फोकुप यिन सिनी सुडला टि वे। * १४ ख्रीष्टकी तुक क्यावु तेन्दोक ति अब्राहामला बिन्दुप मोलाम ति यहूदी मिन्दुप मिरिक यम्बाकी मीतिवाला ड्ये थुप्शी, तमा दाक्पुला ति तेपा क्यासिमा कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप थु चाङ्मा ड्ये थुप्शी सिनी यिन।

मोशाकी ठिम ताड थाक्छ्येतुप ताम्डे

१५ अच्युनपतिवा, डे सिक्यावु ताम्डे ति ख्यिरा हाक्कोशी सिनी ख्यिराडला मीतिवी पे नेसुर लापिन। थेङ्मा यी थाक्छ्येनी यिकीला सही क्यासिमा तीला सी साड मिन सिनी सि मुथुपी, तमा ताम्डे ल्हक्पा ज्याक्नी टिक साड मुथुपी। १६ कोन्छ्योककी अब्राहाम ताड तीकी गिपाला थाक्छ्येन नङ्गुप पेला “ख्योरो गिपातिवाला” सिनी मी बडीला मासुड, यिने “ख्योरो गिपा च्यिक राडला” सिनी सुङ्गी वे। ती च्यिक राड वोतुप गिपा ति ख्रीष्ट यिन। * १७ डे सिक्यावु ताम्डे ति काड यिन सिसिन, कोन्छ्योककी थेङ्मा यी अब्राहाम ताड मुला थाक्छ्येन नङ्गुप ताम्डेला लो सयी जयी ताड खल सुम ज्युक्ला जोवु मोशाकी टिवु ठिमकी क्युर्नी मोज्योकिवी। १८ च्यिलासिसिन कोन्छ्योक नेसुर मोलाम थोपुप गिपा च्युङ्गुप ति मोशाकी ठिम नेसुर वावु यिन्सिन, खोकी थाक्छ्येन नङ्गुप ति काङ्गी तेन्दोक राड मेवी, यिने खोकी थाक्छ्येन नङ्गुप नेसुर अब्राहामला गिपा च्युङ्गुप मोलाम नाङ्सुड।

१९ तुकै यिन्सिन दी मोशाकी ठिम ति च्यिला बिन्दुप यिनाड? ती ति कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप गिपा

३:१० व्यवस्था २७:२६ ३:११ हबकूक २:४ ३:१२ लेवी १८:५

३:१३ व्यवस्था २१:२३ ३:१६ उत्पत्ति १२:७

वुड्दा सेक दिक्पा छ्या देन्दुपला जो नङ्गुप यिन। ती मोशाकी ठिम ति देवाच्येनकी लेन क्योलुप थुतिवा नेसुर खोकी मोशाला नङ्गुप यिन। तमा ती ति मोशाकी मीतिवाला बिन्दुप यिन। २० यिने खोकी अब्राहामला थाक्छ्येन नङ्गुप ति मी यम्बी लक नेसुर मिन्दाला खोकी राड नाङ्सुड।

२१ तुकै यिन्सिन काड मोशाकी ठिम ति कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप ताम्डेला मिडिकिवी? तुकै मिन। मोशाकी ठिमकी दाक्पुला मिजी सम्बा तेर थुपुप यिन्सिन दाक्पु ति मोशाकी ठिमला देनी राड टेड्बु च्युड थुपुप ति यिन्जा। २२ यिने कोन्छ्योककी सुडला “जम्बुलिङकी मीतिवा तेरी दिक्पी ओडला वे।” सिनी वे। तुक कयानी येशू ख्रीष्टला तेपा कितुप मीतिवाला तिराड खोकी थाक्छ्येवु ताम्डे ति थोप्किवी।

२३ येशू ख्रीष्ट फेप्सिमा खोला तेपा माक्यावा सेक दाक्पु ति मोशाकी ठिमकी ओडला ज्याक्नी वे। २४ तुक कयानी मोशाकी ठिम ति दाक्पु येशूला तेपा कयानी टेड्बु माच्युडा सेक दाक्पुला गोमा कितुप गेकेन दोके यिन। २५ यिने त दाक्पी येशूला तेपा कयावु तप्की दाक्पुला गेकेन दोके गोमा कितुप मोशाकी ठिम ति मोगोवी।

दाक्पु कोन्छ्योककी पेजातिवा

२६ तमा ख्रीष्ट येशूला तेपा कयावु तप्की ख्यिराड तेरी कोन्छ्योककी

पेजातिवा यिन। २७ च्यिलासिसिन ख्यिराड तेरी येशूकी मुला बप्तिस्मा लानी खो मुला राड सेम च्यक्पा राड च्युङ्नी वे। २८ तुक कयानी कोन्छ्योककी थोड्दाडला ख्यिरा नाङ्ला काड ख्ये मे, यहूदी साड मिन, ग्रीककी मी साड मिन। योक्पु साड मिन, ज्यिन्दाक साड मिन। पुम्पेजा साड मिन, ख्योक्पेजा साड मिन। येशू ख्रीष्टला तेपा कयासिमा ख्यिराड तेरी च्यक्पा राड यिन। २९ ख्यिराड ख्रीष्टकी ति यिन्सिन अब्राहामकी गिपा यिन, तमा कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप अंश थोप छ्योवु पुज्युड यिन।

४ डे सिक्यावु ति काड यिन सिसिन, कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप अंश माथोपा सेक पुज्युड टिकपे वोतुप तप्की पुज्युड ति तेरी नोरकी ज्यिन्दाक यिन्सिनाड ती ति योक्पु दोके च्युङ्गिगी। २ पपी नोवाला वोतुप तुजे माछेवा सेक तीला ल्हाप मी तीकी ओडला ती ति दे राड गोकिवी। ३ ती दोके दाक्पु साड टिकपे वोतुप पेला ति फेन मोथोवु जम्बुलिङकी ल्हलुकी ओडला योक्पु दोके वोतुप्जा। ४ यिने तुजे छेसिमा कोन्छ्योककी खोरे सेवुला दी जम्बुलिङला तङ्नी पुम्पेजा यीकी खोक नेमा मोशाकी ठिमकी ओडला क्येसुड। ५ तीकी तेन्दोक ति मोशाकी ठिमकी ओडला वोतुप मीतिवाला थर ज्यितुप ताड दाक्पु कोन्छ्योककी

थाक्छ्येन नङ्गुप पेजा च्युङ्गुपला यिन। ६दाक्पु कोन्छ्योककी पुज्युड यिन्दुप तप्की खोकी खोरे सेवुकी थु ति दाक्पी सेमला ज्याड नाङ्सुड। तुक क्यानी दाक्पी खोला “पपा कोन्छ्योक” सि थुप्किवी। ७ती तप्की त ख्यिराड योक्पु मिन, खोकी पुज्युड यिनो। ख्यिराड खोकी पुज्युड यिन्दुप तप्की खोकी मुला वोतुप अंश तेरी ख्यिराडला थोप्किवी।

गलातीतिवी थोक्ला पावलकी पप क्यावु

८गोमाला ख्यिरा कोन्छ्योकला डो माशेवु पेला जम्बुलिडला वोतुप ल्हलुतिवाला योक्पु दोके क्यानी शब्ज्यी क्यासुड। ९यिने त याड ख्यिरा कोन्छ्योकला डो शेनी वे, खोकी साड ख्यिराडला डो शेनी वे। यिन्सिनाड ख्यिराड च्यिला ओड मेतुप ताड फेन मोथोवु जम्बुलिडकी ल्हलुकी ओडला लोकनी शब्ज्यी कितुप नो किवी? १०तमा कोन्छ्योकला गा लोङ्गुपला ख्यिरा छेवा ताड ल ताड नाम ताड लोला तेन्दुप लाका थोङ्नी ११डे दुक्पा क्यानी क्यावु लाका ति तेर्मला डिते सिनी डला पप लङ्गिनोक।

१२अच्युनुपतिवा, ख्यिराड ड दोके च्युङ्शी सिनी गोङ्बा शोयिन। च्यिलासिसिन ड साड ख्यिराड दोके च्युङ्गुप यिन। ख्यिरा गोमाला डला काड साड मेलोक्पा माक्या वे। १३ड अमोछ्यो वोतुप तप्की डे ख्यिराडला

थल्माला लेन ल्यामु ख्याप्टाक क्यावु ति छ्या राड वे। १४ड अमोछ्यो वोतुप ति ख्यिरा थोक्ला खोक्पा ल्हावु दोके गल्सिनाड ख्यिरा डला ड्यिङ्मर माक्या, मारे साड माताड। यिने देवाच्येनकी लेन क्योलुप थु ताड ख्रीष्ट येसूला दोके ताङ्देन क्यासुड। १५तोजो पेला वोतुप ख्यिरा गा ति कनी गाल? च्यिलासिसिन डला गोसिन ख्यिरा डला रङ्गी मिक साड तेन्नी तेर थुपुप ति यिन्जा। १६काड डे ताम्डे टेङ्बु लाप्नी के ख्यिरा मुला डला गलुप यिन रो? १७यम्बा लेन ल्यामु मेटेङ्बुला क्योकुप मीतिवी ख्यिराडला ताम्डे ल्यामु जोनी लुकिवी। ती ति तिवी सेम टेङ्बु क्यानी मिन, डे मु नेसुर कुतुक पेनी खोप्रे ताम्डेला डर्मा जोपला यिन। १८तिवी सेम टेङ्बुला डर्मा वोसिन ड ख्यिरा पर्ला वोतुप पेला तिराड मिन, ड मेतुप पेला साड नरी डर्मा कितुप गिवी। १९डे ड्यिङ्ज्येवु आडातिवा, ख्यिराड ति ख्रीष्टकी दोके मिजी माक्योङ्वा सेक ड ति आडा क्येप पुम्पेजाला सुक ग्यपुप दोके छेटाडला ख्येल्ली दे गोकिवी। २०ड ख्यिरा मुला वोतुप यिन्सिन ख्यिराडला डे ल्यामो क्यानी ताम्डे कितुप्जा, यिने ड थाक्किङ्बु वोतुप तप्की ख्यिला ख्यिला गाल्सुड।

हागार ताड सारा

२१ख्यिराड मोशाकी ठिमकी ओडला देतुप नो कितुपतिवाला ड

ताम्डे यी टेयी। मोशाकी ठिमकी दाक्पुला काड लोप्किवी ख्यिराडला छ्या वे? ^{२२}कोन्छ्योककी सुडला दुक सिनी टि वे, “अब्राहामकी पुज्युड पिन ड्यी नोक। च्यिक ति योक्मी थाकाला क्येवु ताड यम्बा ति खोरो पेर्मी थाकाला क्येवु नोक।” ^{२३}योक्मी थाका नेमा क्येवु ति मी नोवा नेमा क्येवु नोक, यिने खोरो पेर्मी थाका नेमा क्येवु ति कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप नेमा क्येवु नोक। ^{२४}दी ताम्डे ति पे नेसुर शेतुप यिन। च्यिलासिसिन दी पुम्पेजा ड्यीकी तेन्दोक ति कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप ताम्डे ड्यीकी कोर्ला यिन। कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप ताम्डे च्यिक ति सीनै रीला मोशाला सुङ्गुप ताम्डे यिन। ती ति हागार यिन। ती हागार ति योक्मु यिन्दुप तप्की ती नेसुर क्येवुतिवा तेरी योक्पु यिन। ^{२५}तमा हागार ति अराबिया लुड्बी सीनै री दोके यिन। तमा ती ति तन्दाकी यरूशलेम दोके यिन। ती ताड तीकी गिपातिवा ति तन्दा वोतुप यरूशलेमकी मीतिवा दोके यिन। तिवा तेरी योक्पु दोके मिजी क्योङ्गिगी। ^{२६}यिने देवाच्येनला वोतुप यरूशलेमकी तेन्दोक ति योक्मु मिन, दाक्पी आमा यिन। ^{२७}च्यिलासिसिन कोन्छ्योककी सुडला दुक सिनी टि वे,

“ओ आडा मेक्येवु आम्पुम, गा की।
ओ आडा क्येप सुक हाक्माकोवु आम्पुम,
गा कियी सिरा च्यार तेन।
च्यिलासिसिन ख्योवा वोतुप
सिनाड आम्पुम रण्छ्येमकी
गिपातिवा राड मड वे।”

^{२८}अच्युनुपतिवा, ख्यिराड साड इसहाक दोके कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप गिपा यिन। ^{२९}ती पेला मी नोवा नेमा क्येवु तीकी कोन्छ्योककी थु चाड्मा नेमा क्येवु तीला दुक्पा ताड छेटाड तेर्किनोक। ती दोके तन्दा साड दाक्पी तुकै राड थोङ्गिगी। ^{३०}यिन्सिनाड कोन्छ्योककी सुडला दुक सिनी टि वे, “योक्मु ताड तीकी पुज्युडला तेन्नी तोड। च्यिलासिसिन ती योक्मुकी पुज्युडला कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप पुज्युडकी मुला नाम्साड पपी अंश ति थोपुप ओड मे।” ^{३१}तुक क्यानी डे अच्युनुपतिवा, दाक्पु ति योक्मी थाकाकी ति मिन, कोन्छ्योककी थाक्छ्येन नङ्गुप अब्राहामकी पेर्मी थाकाकी गिपा यिन।

ख्रीष्टकी दिक्पा ने थर च्यितुप

५ ख्रीष्टकी दाक्पुला रङ्ज्येन नङ्गुपला दिक्पा ने थर च्यिनी वे। तुक क्यानी ख्यिराड तेपा रम्बु जोनी गोमी दोके योक्पुकी मिजी माक्योड।

२इयेना, ड पावल खिराडला सिरिन। खिरा यहूदी च्येतुप लुकसु तेन्सुड सिसिन ख्रीष्ट नेमा खिराडला काड साड ख्येप्साड मेडिगवी। ३यहूदी च्येतुप लुकसु तेन्दुपतिवा तेरीला येलुड ड सिरिन। सी च्येतुप लुकसु तेन्गिवे, तीकी तेरी मोशाकी ठिम ति तेन्दुपला चेक लाड गोकिवी। ४खिराड खुरुडला टेड्बु जोपला मोशाकी ठिमला तेन्नी देसुड सिसिन ख्रीष्टकी मुला तम्जी मे, तमा खोकी कटिन साड इये मुथुपी। ५च्यिलासिसिन दाक्पु ति कोन्छ्योककी थु चाड्मा नेमा खोला तेपा क्यानी टेड्बु च्युङ्गुप रेवाला गुनी देकिवी। ६दाक्पु ख्रीष्टला तेपा क्यासिन च्येतुप लुकसु तेन्सिनाड मातेन्सिनाड काड साड ख्येपर मे, यिने ताम्डे च्यिक ति काड यिन सिसिन डियङ्ज्ये नेसुर दाक्पी मिजीला तेपा छ्या देन गोकिवी।

७खिरा तेपा ति रम्बु डोयी नोक, यिने सी खिराडला दी लाका टेड्बु कितुप नेसुर क्येक्सुड? ८दी ग्येकुप लाका ति खिराडला थर ज्यितुप कोन्छ्योककी क्यावु मिन। ९खमीर चेयीकी टम्दोक तेरी बो च्यितुप दोके यिन। १०खिराड तेरी यम्बा थाकाला मोडोवी सिनी ड चोवो कोन्छ्योकला तेन्तेन वे। यिने सी खोकी मुला वोतुप मीला लुनी टिन डिवे, तीला कोन्छ्योककी पचर्या फोकिवी। ११डे अच्युनुपतिवा,

ड च्येतुप लुकसुकी कोर्ला तिराड ख्याप्ताक किवी सिसिन, च्यिला तन्दा सेक साड यहूदीतिवी डला छेटाड दुडल तेर्किवी? तुकै यिन्सिन ग्यङ्शिडला कलुप येशूकी दिक्पा ने थरुप लेन ल्यामु ख्याप्ताक कितुपला काड साड छेटाड मे। १२सी खिराडला दुक्शिड ग्यप्नी च्येतुप लुकसु तेन ज्यितुप छोल्लिगे, तीकी खारो जुकी येन्लक राड च्येसिन वुङ्गुप्जा।

१३डे अच्युनुपतिवा, कोन्छ्योककी खिराडला कताड नङ्गुप तेन्दोक ति खिराडला रङ्ज्येन नङ्गुपला यिन। तुक क्यानी खिराड दिक्पा कितुप क्युनी च्यिककी च्यिकला डियङ्ज्ये क्यानी शब्ज्यी की। १४तेरी ठिमतिवा ति क च्यिककी नाङ्ला वे, ती ति रङ्गी युल्वातिवाला खुरुडला दोके डियङ्ज्ये कितुप यिन।* १५यिने खिराड नाटुडकी सेम्ज्येनतिवा दोके च्यिककी च्यिकला फेतुप ताड सेवी सिसिन खिरा पर्ला राड ना डोप लाका यिनो। तीकी कोर्ला खिराड च्याड्से देता।

**कोन्छ्योककी थु चाड्मा नेमा
वुङ्गुप किताड नालु**

१६ड खिराडला टोङ्गु तेरिन, ती ति काड यिन सिसिन खिराड कोन्छ्योककी थु चाड्माकी ओडला युसुड सिसिन जुकी दुक्टा वोतुप दिक्पी

ओडला दे मोगोवी। १७ च्यिलासिसिन दाक्पी जुकी दुक्टा वोतुप नासाम ति कोन्छ्योककी थु चाङ्माकी मुला मिडिकिवी। तुक राड क्यानी थु चाङ्माकी नासाम साड जुकी दुक्टा वोतुप नासाम ताड मुला मिडिकिवी। तिवा डियवु ति ड दोके यिन। तुक क्यानी ख्यिरा काड लाका कितुप नो क्या वे, ती ति कि मुथुपी। १८ ख्यिराड थु चाङ्माकी ओडला युसुड सिसिन ठिमकी ओडला मे। १९ दिक्पी च्योलामकी लाकातिवा शम्डेन कितुप ताड मेटेङ्बु कितुप ताड छ्येवु छ्येमु कितुप ताड २० ल्हलुला तेन्दुप ताड ड ग्यकुप ताड डला जोप ताड थमु ग्यकुप ताड ठतोक कितुप ताड ड्यिर्मु कितुप ताड खुरुडला तिराड च्युङ्शी नो कितुप ताड ख्ये पेनी दाक दाक्पी छोकपा जोप ताड २१ ठतोक डर्केल कितुप ताड छ्याङ्गेले ताड खावाला मुदुवु यिन। तीकी कोर्ला डे ख्यिराडला गोमाला सिक्पावे, येलुड साड सिरिन। सी दुका लाका किवे, तिवा ति कोन्छ्योककी ग्येल्खापला शुक मोछ्योवी।

२२ यिने चो पेला दाक्पु कोन्छ्योककी थु चाङ्माकी ओडला देकिवे, ती पेला दाक्पी मिजीला डेलु गरुप दोके ड्यिङ्ज्ये ताड गा ताड लोदिमु ताड हम क्या देतुप ताड च्यम्बा कितुप ताड मी यम्बी थोक्ला लाका ल्यामु कितुप ताड लोतेर्मु कितुप ताड २३ कुसु ज्यम्बु ताड डेकला देतुप तेरी लाकातिवा

वुङ्गिवी। तीकी तेन्दोकला लङ्गुप ति काड साड ठिम मे। २४ सु येशू ख्रीष्टकी सुडला युकिवे, तीकी दिक्पाकी किताड नालु ताड नोवातिवा खोरो जु ताड मुला राड ग्यङ्गिशडला कल वे। २५ दाक्पु कोन्छ्योककी थु चाङ्माकी ओडला मिजी क्योङ्गिवी सिसिन ती थु चाङ्माकी ओडला राड युक् गोकिवी। २६ दाक्पु ड राड यिन सिरुप मेवी, च्यिककी च्यिकला ड्यिर्मु लोङ्गुप मेवी, तमा च्यिककी च्यिकला ठतोक साड कितुप मेवी।

मी यम्बी थोक्ला लाका ल्यामु कितुप

६ अच्युनपतिवा, मी ललाइ दिक्पाला ख्येल्सुड सिसिन ख्यिराड तेपा कितुपतिवी कुसु ज्यम्बु क्यानी तीला ल्यामु जोप लाका की। ती पेला ख्यिराड ति च्याङ्से किंसा, मिसियाड ख्यिराड साड दिक्पाला ख्येल्गितो। २ ख्यिराड च्यिककी च्यिकला दुक्पा ख्येलुप पेला ख्रीष्टकी सुङ्गुप ठिमला वोतुप दोके च्यिककी च्यिकला दाल्जा किंसा। ३ दोजो मी ललाइकी खोरुड ति काड दोके मिन्सिनाड खक्छ्येवु यिन सिनी नोकिवी सिसिन तीकी खुरुडला राड जिनोक जोवु यिन। ४ तीकी थोक्ला तेरीकी खोरो क्यावु लाका ति ल्यामो क्यानी ल्हो। खोरो क्यावु लाका ति मी यम्बी मुला डिक्नी माल्हा। मिसियाड ख्युरुड छ्येजु कितुप डिवितो।

५ च्यिलासिसिन मी तेरीकी खोरो चेक लावु लाका ति खोरो राड कि गोकिवी।

६ कोन्छ्योककी सुड लापुपतिवी सुड लाम तेरुप मी तीला खोरो मुला वोतुप च्यालक ल्यामुतिवा गोनी बिन।

७ ख्योरो रडला राड जिनोक माजो। कोन्छ्योकला सी साड मारे तोङ्गुप मेङ्गिगी। च्यिलासिसिन मी काड चु वे,

तिराड डकिवी। ८ तुक क्यानी ख्युरुड खोरो जुकी थोक्ला तिराड जुकिवी सिसिन ख्योरो जु नेसुर मेलोकपा

तिराड डकिवी, यिने कोन्छ्योककी थु चाङ्माकी थोक्ला जुकिवी सिसिन खोकी थु चाङ्मा नेसुर नाम्साड

मिशिवु मिजीकी थोक्ला डकिवी। ९ दाक्पु मी यम्बी थोक्ला लाका ल्यामु कितुपला नाम्साड येन छ्येतुप ताड

यिछ्येतुप मेङ्गिगी, च्यिलासिसिन तुजे छेसिमा डक थुप्किवी। १० तुक क्यानी च्यु वोतुप पेला राड मी तेरीला

लाका ल्यामु की। खक्छ्येवुला तेपा कितुपतिवी मिछाडतिवाला मड ल्यामु कि गोकिवी।

पावलकी तिङ्मी टोङ्गु

११ ल्होसा, दी यिकी बोम्बु ति ख्यिरा थोक्ला डे लाक्पी राड टिवु यिनो। १२ खुरुडला टेङ्बु छ्या देन्दुप गा लङ्गुपतिवी ख्यिराडला यहूदी

च्येतुप लुकसु तेन गोकिवी सिवी। तीकी तेन्दोक ति तिवा येशू ख्रीष्टकी ग्यङ्गिशडकी तेन्दोकला वुङ्गुप छेटाड

दुडल नेसुर ज्होकुपकी थोक्ला यिन। १३ सी यहूदी च्येतुप लुकसु तेन्गिगे, तीकी ठिमला मेतेन्दी। यिन्सिनाड

ख्यिराडला ति च्येतुप लुकसु तेन गोकिवी सिनी सिवी। तिवी तुक क्यावु तेन्दोक ति ख्यिरा जुकी थोक्ला तेके

कितुपला यिन। १४ यिने दाक्पी चोवो येशू ख्रीष्टकी ग्यङ्गिशडकी कोर्ला मिसिन ड यम्बा काडला साड तेके

मिकी। ख्रीष्ट नेसुर जम्बुलिङ ति डे थोक्ला ताड ड ति जम्बुलिङकी थोक्ला ग्यङ्गिशडला कलुप यिन।

१५ च्यिलासिसिन ख्रीष्ट येशू नेसुर खक्छ्येवु मिजी सम्बा ड्येसिमा यहूदी च्येतुप लुकसु क्यासिनाड

माक्यासिनाड काड साड ख्येप्साड मे। १६ त कोन्छ्योककी कला ड्येन्नी मिजी क्योङ्गुपतिवा ताड इस्राएलकी

कोन्छ्योककी गिपातिवा तेरीला खोकी लोदिमु ताड च्यम्बा थोप्शी।

१७ तफेन नेज्युनी डला सी साड दुक्पा मेतेर्शी, च्यिलासिसिन खोला शब्ज्यी क्यावु यिन सिरुप पङ्बुकी मडीतिवा बडी डे जुला वे।

१८ अच्युनपतिवा, दाक्पी चोवो येशू ख्रीष्टकी कटिन ति ख्यिरा सेमला वुङ्शी। आमिन।

